

R.T.G. – Samenleving

OPENBAAR

Korte aantekeningen van de bijeenkomst van 5 maart 2019.
Aanvang: 19.30 uur

Aanwezig:	Voorzitter: Mevrouw M. Rensink- Althof
	De leden: mevrouw Van Alstede, mevrouw Jansen, mevrouw Diepenbroek, mevrouw Brezet en de heren Eijkelkamp, Rijks en Pennings.
	Namens het college: wethouder Wikkerink en de heer Te Beest.
	RTG-griffier: M.A.J.B. Fiering

RTG Samenleving	
1. Verzoek/motie gemeenteraad Oude IJsselstreek inzake voornemen instellen onderzoekscommissie Laborijn en raadsmededeling 31-2019 beantwoording vragen van de fracties van PP en D66 over Laborijn.	
Korte toelichting van wethouder Wikkerink. Het verzoek van de gemeenteraad van Oude IJsselstreek wordt in de raad van 19 maart behandeld. Daarom is deze extra RTG uitgeschreven. Dit kon gecombineerd worden met raadsmededeling 31-2019. Waarvoor dank. Vorige week hebben enkele raadsleden een bezoek gebracht aan het werkacademie van Laborijn in Aalten. Mensen die daar werkzaamheden verrichten, hebben een oud-Wsw dienstverband. In totaal heeft de gemeente Aalten ongeveer 300 SW mensen. Daarnaast heeft de gemeente ongeveer 284 mensen met een uitkering o.g.v. de Participatiewet. Dit aantal is dit jaar gedaald met 24. Naar het oordeel van het college gaat de brief van de Rooie Vrouwen over deze groep mensen. De gemeente heeft de werkzaamheden o.g.v. de Participatiewet en de voormalige Wsw ondergebracht bij Laborijn. Het betreft een collegeregeling. In het AB zitten twee leden van het college van Aalten waaronder de spreker. Spreker zit namens het college ook in het DB van Laborijn. Vanavond zit spreker als wethouder van de gemeente Aalten aan deze tafel en niet als DB-lid.	
Vragen aan het college.	
<u>Vraag:</u> In de reactie staat dat bepaalde zaken door het DB worden herkend. Hoe kan het dat een organisatie - die al vanaf 2016 bestaat - vanaf het begin al verbeterpunten had en zoekende was naar een cultuuromslag en hoe kan het dat na diverse verbeteracties er nog steeds veel zaken niet goed gaan?	<u>Antwoord:</u> In de vorige bestuursperiode is door het bestuur van Laborijn al een onderzoek verricht naar de werkwijze van Laborijn. Daarin zijn verbeterpunten voorgesteld. Het college heeft toen hierop ingespeeld om gelden beschikbaar te stellen voor de aanpak van het in beeld brengen van het zittende bestand. In juli vorig jaar hebben de gemeenten een second opinion aan het bestuur van Laborijn

	<p>gevraagd. Dat rapport is naar de gemeenteraden gegaan. Daarin is aangegeven dat er al veel is bereikt maar dat een aantal punten nog aandacht behoeft. Hierin werd al aangegeven dat een aantal personeelsleden, komend uit de oude organisatie, moest wennen aan de nieuwe werkwijze. Dat kost tijd en scholing. Het DB heeft op grond van dit rapport een bestuursopdracht gegeven aan het bestuur van Laborijn om een plan van aanpak op te stellen. Het plan van aanpak is op 8 november door het AB vastgesteld en is op 1 januari jl. in werking getreden. Het behelst het in beeld brengen van het zittend bestand van de Participatiewet en een cultuuromslag, die nodig is voor de organisatie, om klaar te zijn voor de nieuwe manier van werken inclusief de bejegening van klanten. Er zijn al verschillende acties ondernomen. Echter dit kost tijd.</p>
<p><u>Vraag:</u> Tijdens de raadsvergadering in Doetinchem is aangegeven dat het DB een onderzoek gaat instellen naar de werkwijze van Laborijn. Wat behelst dit onderzoek en doet Aalten mee?</p>	<p><u>Antwoord:</u> Ja. Het college van Aalten ondersteunt het besluit van het DB. Het is een onafhankelijk onderzoek. Drie bureaus zijn gevraagd om aan te geven, hoe zij de onafhankelijkheid gaan bewaken en met welke partijen zij een gesprek aangaan. Boven water moet komen of er sprake is van structurele verkeerde benadering van de cliënten of dat het gaat om incidenten. Er komt een onderzoek naar de cultuur en de bejegening van de klanten. Daarnaast wordt onderzocht of de klachten- en bezwaarprocedure wel van deze tijd is. Is deze voldoende toegankelijk. Op 18 maart wordt tijdens de radenbijeenkomst hierover een toelichting gegeven.</p>
<p><u>Vraag:</u> In de media zit er een verschil in publiciteit tussen het AB/DB van Laborijn en de drie gemeenten. Zitten de 3 gemeenten wel op één lijn of er is verschil tussen de drie gemeenten?</p>	<p><u>Antwoord:</u> Het AB van Laborijn is verantwoordelijk voor het reilen en zeilen binnen Laborijn. Het DB is de voorgeschoven post van het AB. Signalen uit de raden worden meegenomen naar het DB en AB. Spreker is niet verantwoordelijk voor de perspublicaties van de gemeenten Doetinchem en Oude IJsselstreek. Het DB heeft unaniem besloten om een onafhankelijk onderzoek in te stellen.</p>
<p><u>Vraag:</u> Stel dat de raad van Aalten de motie van Oude IJsselstreek niet steunt, gaat de raad van Oude IJsselstreek dan in zijn eentje verder met een onderzoek? Zijn er dan kosten voor Aalten aan verbonden?</p>	<p><u>Antwoord:</u> Het is niet bekend of de raad van Oude IJsselstreek alleen doorgaat met een onderzoek. Er zitten dan geen kosten voor Aalten aan verbonden. Afgevraagd wordt of de raad van Oude IJsselstreek alleen een onderzoek kan verrichten. Het gaat immers om een gemeenschappelijk regeling van drie gemeenten.</p>
<p><u>Vraag:</u> Is er een reden bekend waarom de Rooie Vrouwen op voorhand het gesprek met het DB heeft afgeslagen?</p>	<p><u>Antwoord:</u> De Rooie Vrouwen hebben aangegeven druk te zijn met het afhandelen van de klachten. Zij willen liever hier tijd aan besteden dan tijd te besteden aan een gesprek met de directie of het DB van Laborijn.</p>
<p><u>Vraag:</u> Er zijn 284 mensen met een uitkering o.g.v. de Participatiewet. Naar het oordeel van het college hebben de ingekomen klachten betrekking op de groep mensen uit Oude IJsselstreek en Doetinchem. Welke acties heeft u na 13 februari ondernomen toen aangekondigd werd dat er een brief van de</p>	<p><u>Antwoord:</u> Op 13 februari is aangekondigd dat er een brief zou komen. Deze is op 15 februari binnengekomen. Op 20 februari heeft het DB op de brief gereageerd en de Rooie Vrouwen uitgenodigd voor een gesprek. Zie raadsmededeling 28-2019. Het is voor de leden</p>

<p>Rooie Vrouwen met klachten naar het bestuur en de gemeente zou gaan? Speelt dit ook bij cliënten uit de gemeente Aalten?</p>	<p>van het DB moeilijk om op de persoonlijke casussen in te gaan. Het bestuur en de directie wilden graag in een gesprek met de Rooie Vrouwen vernemen wat hier achter zit, wat er aan de hand is en uit welke plaatsen de klachten komen. Uit het rapport van de Klachtencommissie blijkt dat er in 2018, 32 klachten zijn ingekomen uit het gehele werkgebied. 24 klachten zijn ongegrond verklaard. Daarnaast zijn er 174 bezwaarschriften ingekomen, waarvan 27 uit Aalten. Dat zegt wel iets. Het aantal bezwaarschriften is in 2018 iets toegenomen omdat er meer werk gemaakt is van hercontroles. I.v.m. de bescherming van de privacy kan niet gereageerd worden op de individuele casussen. Duidelijk is dat het gaat om kwetsbare mensen. Er wordt nu wel een onafhankelijk onderzoek gedaan naar het gehele systeem.</p>
<p><u>Vraag:</u> Is de conclusie gerechtvaardigd dat er buiten deze groep mensen - die de klachtencommissie wel hebben gevonden – zich geen andere mensen bij de gemeente Aalten hebben gemeld met klachten over de werkwijze van Laborijn?</p>	<p><u>Antwoord:</u> De gemeente Aalten heeft geen bemoeienis met de klachtenafhandeling en de bezwarenprocedure. Klachten kunnen worden ingediend bij Laborijn of bij de onafhankelijke ombudsman van Doetinchem. Bezwaren kunnen worden ingediend bij de onafhankelijke bezwaarschriftencommissie Oude IJsselstreek/Doetinchem. Voor zover bekend zijn er geen klachten bij de gemeente ingekomen. Mochten er klachten bij de gemeente binnenkomen dan gaat de gemeente in gesprek met deze mensen. Er wordt dan ook gewezen op de formele klachtenprocedure van Laborijn. De wethouder heeft 3 emails ontvangen met vragen over een bepaalde procedure.</p>
<p><u>Vraag:</u> Welke bevoegdheden hebben de medewerkers van Laborijn m.b.t. privacy?</p>	<p><u>Antwoord:</u> Deels staan deze in de Participatiewet. Voor huisbezoek is een strak protocol vastgesteld.</p>
<p><u>Vraag:</u> Kunnen mensen ergens anders terecht met hun klachten dan alleen de formele klachtenprocedure te moeten volgen?</p>	<p><u>Antwoord:</u> Ja, iedereen mag zijn mening en zorgen kenbaar maken. Dat gebeurt ook. Zij benaderen collegeleden en/of de ambtelijke organisatie. De klachtenprocedure van Laborijn wijkt niet af van andere klachtenprocedures. Mensen die de formele klachtenprocedure niet durven te volgen, kunnen hun zorgen ook bij hulporganisaties en raadsmanen kenbaar maken.</p>
<p><u>Vraag:</u> Kan vóór de raadsvergadering van 19 maart een overzicht wordt verstrekt van de bevoegdheden van de medewerkers van Laborijn op basis van de Participatiewet en het vastgestelde Protocol?</p>	<p><u>Antwoord:</u> Laborijn wordt gevraagd dit overzicht toe te sturen.</p>
<p><u>Vraag:</u> Op welke manier wordt ervoor gezorgd dat, tijdens het onderzoek, de mensen met klachten zich vrij en veilig voelen om hun klachten te uiten?</p>	<p><u>Antwoord:</u> Dat is één van de opdrachten van het DB aan het onafhankelijke bureau. Mensen moeten namelijk vrij en in vrijheid kunnen spreken over hun klachten. Opgemerkt wordt dat het DB de definitieve onderzoeksopdracht nog moet vaststellen. Daarin staat uiteindelijk hoe het bureau dit gaat doen.</p>
<p><u>Vraag:</u> Hoe krijgt de gemeenteraad de onderzoeksopdracht van het onafhankelijk bureau teruggekoppeld?</p>	<p><u>Antwoord:</u> Toegezegd wordt dat de onderzoeksopdracht z.s.m. ter kennis van de gemeenteraad wordt gebracht. De verwachting is dat dit vóór de raadsvergadering kan worden</p>

	toegestuurd.
<u>Vraag:</u> Wordt bij het onafhankelijk onderzoek ook de Rooie Vrouwen als klankbordgroep betrokken omdat verschillende cliënten bij hen klachten hebben ingediend?	<u>Antwoord:</u> Dit wordt nagevraagd. Overigens is de verwachting dat deze klachten ook worden onderzocht. Uiteraard alleen als de betrokkenen dat willen.
<u>Vraag:</u> Kunnen we nog een reactie verwachten op deze ingediende klachten?	<u>Antwoord:</u> Dat is uiteraard afhankelijk of deze klachten in het onafhankelijk onderzoek mogen worden meegenomen. De privacy moet worden beschermd. Daar moet het onderzoeksbureau aandacht aan besteden.
<u>Vraag:</u> De wethouder gaf aan dat hij niet verantwoordelijk is voor de persberichten van de gemeenten Doetinchem en Oude IJsselstreek. Is er sprake van wantrouwen? Zijn er dingen waar u vragentekens bij zet? Had u wellicht dingen naar buiten moeten brengen waardoor mensen - die zich aangesproken voelen - acties ondernemen waar zij wel vertrouwen in hebben en toch gaan praten?	<u>Antwoord:</u> Persoonlijk vindt spreker het jammer dat er geen hoor en wederhoor heeft plaatsgevonden. Het DB van Laborijn heeft direct gereageerd en besloten om een onafhankelijk onderzoek te verrichten. Daarnaast vindt er al een onderzoek plaats naar de cultuuromslag en naar het zittend bestand. Daar heeft het DB slagvaardig gehandeld. Cultuur verander je overigens niet direct. Er zijn al acties ondernomen en er zullen nog meer acties ondernomen moeten worden om het personeel klaar te maken voor de nieuwe werkwijze. Nu lijkt het overigens net of er bij Laborijn alleen maar mensen zitten die het slechtste voor hebben met de cliënten. Dat is onjuist. Er werken ook zeer betrokken medewerkers bij Laborijn.
<u>Vraag:</u> Wordt het onafhankelijk onderzoek uit het regulier budget betaald?	<u>Antwoord:</u> Ja.
<u>Vraag:</u> Er wordt onderzoek gedaan naar onjuiste bejegening. Dat lijkt veelal voor te komen uit persoonlijk handelen van personeel. Dat hoeft niet het enige te zijn. Er kunnen ook nog andere redenen zijn. Hoe komt u er achter of er nog andere redenen zijn?	<u>Antwoord:</u> Dat is de opdracht van het onafhankelijk onderzoek. Onderzocht wordt of dat structureel of incidenteel is.
<u>Vraag:</u> Cultuurverandering vergt tijd. Dat mag toch niet ten koste gaan van de cliënten van Laborijn?	<u>Antwoord:</u> Klopt.
<u>Vraag:</u> Kan het zijn dat te veel gestuurd wordt op primaire productiecijfers of zou er meer gestuurd moeten worden op kwalitatieve en kwantitatieve gegevens?	<u>Antwoord:</u> Dat is een goede suggestie. In verband met een grote druk op het BUIG-budget is er indertijd flink gestuurd op: streng aan de poort, zorgen dat er niet veel mensen binnen komen en snel er uit om zo min mogelijk uitkering te hoeven te betalen. Dan wordt binnen het BUIG-budget gebleven. Inmiddels is er wel wat veranderd. In de ogen van de wethouder is het per se niet de prioriteit dat de mensen volledig uit de uitkering stromen, maar dat er ook sprake kan zijn dat de mensen part-time gaan werken. Dat verlaagt de uitkeringslast. Dan wordt gestuurd op het BUIG-budget in plaats van aantallen. Er zou meer gestuurd moeten worden op de gemiddelde uitkering. Dat zou kunnen betekenen dat mensen part-time kunnen werken.
<u>Vraag:</u> Het onderzoek richt zich op 2018. Waarom is hiervoor gekozen en waarom worden de voorgaande jaren niet meegenomen?	<u>Antwoord:</u> In het rapport van Radar staat dat een fusie-organisatie pas na 3 jaar staat waar het zou moeten staan. Dat was in 2018. Toen waren de sociale dienst Doetinchem, Wedeo en ISWI ook in één gebouw gehuisvest. Er was op dat moment sprake van één organisatie en waren de werkprocessen geharmoniseerd. De verwachting is dat in het onderzoeksrapport ook zaken

	worden weergegeven die betrekking hebben op voorgaande jaren.
<u>Vraag:</u> Wordt in het onafhankelijk onderzoek ook de schriftelijke communicatie van Laborijn meegenomen?	<u>Antwoord:</u> De schriftelijke communicatie wordt zeker meegenomen in het onderzoek.
<u>Vraag:</u> De cliënten komen duidelijk in beeld. Wordt het personeel ook gescreend en wat kunnen de gevolgen zijn?	<u>Antwoord:</u> De exacte inhoud van alle programma's rond de cultuurverandering zijn niet bekend. Screening van het personeel is waarschijnlijk niet aan de orde. Het gaat wel om aanpassing van de werkwijze. Mensen moeten het wel willen en kunnen. Anders is er geen plek meer voor deze mensen.
<u>Vraag:</u> Gesprekken met cliënten zijn vaak één op één. Is het een idee om een keer met een mystery shopper te werken?	<u>Antwoord:</u> Dat wordt aan het externe bureau overgelaten.
<p><u>De voorzitter concludeert dat de volgende toezeggingen zijn gedaan:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kan vóór de raadsvergadering van 19 maart een overzicht wordt verstrekt van de bevoegdheden van de medewerkers van Laborijn op basis van de Participatiewet en het vastgestelde Protocol? <u>Antwoord:</u> Laborijn wordt gevraagd dit overzicht toe te sturen. - <u>Vraag:</u> Wordt bij het onafhankelijk onderzoek ook de Rooie Vrouwen als klankbordgroep betrokken omdat verschillende cliënten bij hen klachten hebben ingediend? <u>Antwoord:</u> Dit wordt nagevraagd. Overigens is de verwachting dat deze klachten wel worden onderzocht. Uiteraard alleen als de betrokkenen dat willen. - <u>Vraag:</u> Hoe krijgt de gemeenteraad de onderzoeksopdracht aan het onafhankelijk bureau teruggekoppeld? <u>Antwoord:</u> Toegezegd wordt dat de onderzoeksopdracht ter kennis van de gemeenteraad wordt gebracht. <p><u>De voorzitter concludeert dat dit verzoek in de raadsvergadering van 19 maart wordt behandeld.</u></p>	